

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Quis sit finis vitæ mistæ. Cap. xxxvij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

ideo nō est proximis vsquequaque proficua, & contemplatio sola, si in eo sit, qui alios possit accendere, non est sine isto fructu omnino perfecta. Hæc autem duo coniuncta, ac copulata, non solum se mutant iuuant, & nos in perfectissimo statu collocant, verum etiam à moribus obrectatorum eripiunt. Liam certè, & si fecundam, contemnunt, vt fœdam: & Rachele n. licet pulchram, asperrantur, vt sterile: at eam, quæ neque esset deformis, nec infœcunda; imò quæ simul esset pulcherrima, & fecundissima, fat scio nunquam contemnent. Tales verò sunt illæ animæ, quæ vtramque vitam actiuam & contemplatiuam in vna vita mista coniungunt. Actiuæ soli parvipenduntur, vt fœdi, hoc est, vt minus spirituales, & plusquam oportet in rebus externis distracti. Contemplatiui soli spemuntur, vt steriles, scilicet, vt parum Ecclesiæ vtilis, vt minus animabus proficui. At mistum, & vtrique vitæ vacantem, nemo despiciet. Si virum spiritualem queris legentem, orantem, meditantem, contemplationi addictum, mortificationis amatorem, cellæ, & silentij cultorem, talis est mistus. Si Euangelicum ministrum exquiris, qui vitia corripit, virtutes collaudet, peccatores admonet, fideles purget, illuminet, atque perficiat, talis est mixtus. Nulla ratione poteris illum, aut deformitatis, & distractionis arguere, aut ob sterilitatem (vt tu dicis) & otiositatem iocerepare.

Quis sit finis vitæ mistæ.

CAPVT XXXVII.

AM vitæ mistæ naturam substantiamque descripsi mus nunc consequens est, vt eius scopum & finem explicemus. Qui cum in se finis vitæ actiuæ & contemplatiuæ contineat, erit sanè duplo nobilior atque perfectior. Hic finis in hoc sanè positus est, vt operarius Ecclesiæ perfectam contemplationis gratiam & absolutum actionis donum assequatur; & neque contemplationis amore zelum animarum deserat, nec zelo iuuandi animas, in desiderio & ardore contemplationis interescat. Quem finem Magnus Doctor Gregorius, illum libri Regum locum interpretans, Saul morabatur in extrema parte Gabaa,] manifestè trahit, ita scribens: Prædicatores autem sancti, sublimes valde sunt, non solum opere, sed etiam contemplatione. Extrema ergo pars ista sublimitas est operis, intima verò illa, contemplationis. Per hanc quidem extremam partem suæ celsitudinis ad exemplum à nobis conspiciuntur: per illam verò intimam iu magno amore conditori coniuncti sunt. Hos quidem nobis extrema parte sublimitatis suæ Propheta mirandos ostendit, quando ait: Qui sunt isti, qui vt nubes volant, & quasi columbæ ad fenestras suas] volant quippe, vt nubes: quia à grauedine culpæ sunt leues, & gratia Spiritus sancti in bono opere veloces. Qui isti columbæ verò sunt ad fenestras, quia ad exemplum per bona opera se nobis quasi per foramina porrigunt, sed de ostensa vitæ munditia laudis appetitu, nequaquam capiuntur.] Hæc sanctissimus hic pater, qui & subdit: Prædicatores in vmbra redemptoris requiescere, & in magnis fatigationibus suis, quibus animas lucrando affliguntur, verborum Domini meditatione recreari. Sed multò subtilius & eloquentius sanctus Iob hunc eundem finem patefecit: Si dormiero, dicam: quando confurgam?] Et rursum expectabo vesperam, & replebor doloribus vsque ad tenebras.] Vox esse videtur Prædicatoris, aut alterius cuiusvis ministri animarum perfecti, qui iam ad finem vitæ mistæ peruenit. Hic dormit qui-

A dem, cum non tepida quadam rerum diuinarum meditatione, sed perfecta contemplatione perficitur. Ita tamè dormit, vt eum proximorum amor & peccatorum conuertendorum cura sollicitet. Vigilat quoque, cum animabus iniquitatis aegritudine pressis, tamquam bonus medicus strenuè, & vigilanter mederi laborat: ita tamen vigilat, vt in ipsa vigilia sanctæ orationis sopor, & contemplationis desiderium, eum ad requiem captandam prouocet. Hinc fit, vt in oratione positus, fructu eius in proximos deriuat. & cum bene sibi fuerit, memoriam ipsorum apud Deum faciat, eorumque liberationem efflagitet; & in actione retentus omnia profana amputet, secularia resciet, superflua rescindat; sola verò spiritualia & salutaria proximorum necessaria teneat, ne voto orandi & contemplandi frustreretur. Fit etiam, vt in ipsa bona actione, tam dulcis sit expectatio vesperæ, contemplationisque memoria, vt spiritualem vitam in medijs occupationibus constitutum, ad conseruandam mentis quietem, & iugem Dei memoriam nō deserendam, excitet: & quia id iuxta desiderium suum præstare non valet, vsque ad diem mortis doloribus replet. Hi sunt (auctore magno Cassiano) dolores, & querimonie Pauli, cum gemēs, & lugens proclamabat. Non quod volo bonum, hoc ago; sed quod malo, illud facio. Ille enim, qui innumera bona præstabat, qui infidelitatis tenebras dispellebat, qui lumē veritatis vniuersis offerebat, qui in se ipso omnium virtutum decore fulgebat, manifestè testatur, se bonum non agere, quod cupiebat impensè, illud scilicet præstantissimum bonum, quo inter animarum lucra, & Ecclesiarum curas, à memoria Dei, nec ad momentum excideret, & celestibus mysterijs, ut si solus viueret, esset semper intentus. Non solum autè ob minimas animi distractiones tristabatur, ex tam iustis, ac necessarijs causis exortas, verum etiam inter duo desideria anceps & suspensus fluctuabat, nesciens, an vitam hanc miseris refertam, ob salutem proximorum eligeret, aut mortem corporalem, vt perpetua & incellabilis contemplationis initiū à Domino postularer.] Denique (vt verba Cassiani subiciam) cum se tantis, ac talibus ditari fructibus certeret; & contratio theoria bonum corde præferat, ut velut in vna lance tatorum laborum profectum, in altera delectationem diuinæ cōtemplationis appeteret, diu examine pectoris sui quodammodo caligato, dum illum hinc laborum stipendia immensa lelectans, illinc desiderium vnitatis, & inseparabilis Christi societas, etiam ad resolutionem carnis inuiat, anxius tandem proclamatur, & dicit. Quid eligam gauro, coarctor autem è duobus, desiderij habens, insolui, & cū Christo esse, multò enim melius, permanere autem in carne magis necessarium propter vos.] Hic itaq; est scopus in quē vitæ mista dirigitur, omni & vigilia spiritualis, hoc est, contemplationis & actionis perfectionem assequi, & nec propter cōtemplationis voluptates durissimas, vtilis actiones relinquere, nec propter fructum actionem, contemplationem obliuisci, & in ipsa actione, prout fuerit, possibile, contemplationis quietem, aut saltem iugem, & indiruptam creatoris memoriam affectare. Tante profectò sublimitatis, est finis iste, vt totam laudationem Ioānis Baptistæ à Salvatore nostro Iesu Christo prolatam contineat, dum eum lucernam ardentem, & splendentem appellat. Ille (inquit) erat lucerna ardens, & lucens.] Ardor (affirmante Gregorio) celestia desideria, & lumen verbū prædicationis designat, & vtrique cōtemplationis & actionis resolutionem quadam & perfectionem demonstrat. Ille enim in secreto orationis, celestibus desiderijs, &

ib. 8.

ib. 8.

ib. 8.

Cassia. 23.

Rom. 7. 15.

Cassia. 20. 23. 65.

Philip. 23.

Io. 5. 34. Greg. 10. 11. m. Exerb.

igne verissimæ dilectionis ardet, qui non cõmune aliquid orandi donum, sed magnam, & consummatam contẽplandi gratiam accepit. Et ille in publico actionis lucet, qui bona, non vicunq; sed optimẽ prastare nouit; & imperfectionum scditate sp̃edore verbi non obscurat, & opera proximis vtilia prauis exemplis non inficit. Cũ ergo vocatur Ioannes lucerna ardens, & lucens, perfectus prædicator vocatur, qui sine vitæ prædicatoris fuit assequutus; qui prius contẽplando Deum, & se ipsum maceratione carnis affligendo, in deserto arsit; & postea ex amore Dei, & zelo animarum, cum magnõ spiritu prædicãdo in medijs populis caligine iniquitatũ percussos illuminauit. Arsit quidem ille, quia sanctissimẽ in omnibus se gessit, quia purissimẽ vixit, quia viam planẽ cœlestem in terris instituit. Arsit ille, quia [vt præclare dictum est ab Hugone Victorino] tota eius vita nobis loquitur, tota nobis fermo est, tota nos à malo reuocat, & ad bonum exhortatur. Et post pauca: In Beato Ioanne, nobis emicat diuersarum virtutum multitudo, & eiusdẽ multitudinis pulchritudo, scilicet contẽptus saculi, amor Dei, abstinentia cibi, asperitas vestimenti, quies solitudinis, verbum prædicationis, virginitas corporis, humilitas cordis, rigor severitatis, cõfessio veritatis, virtus patientiæ, odor bonæ famæ.] Luxit autem Ioãnes, quia sicut vera lucerna, non à se ipso, sed à Christo vocante, & ad prædicandum mittẽte (vt notarunt Cyrillus, & Ambrosius) lumẽ accepit. Quia nõ se ipsum per inanem iactantiã, sed per intentionis rectitudinem Christũ ostendit. Quia non vanitates, & historias ridiculas exposuit, sed saluatori aduenienti testimonium dedit. Quia peccatorum, & vitiorum tenebras verbo prædicationis dispulit, & lucem virtutis, ac sanctitatis, in hominum mentes inuexit. Luxit ille, quia primus pœnitentiã prædicans, viam felicitatis aperuit, & iter ostendit, ac promissionem obtulit mundo regni cœlorum. Denique, veni ad Ioannẽ (inquit Petrus Damia.) & audi vocem exultationis, vocem nouitatis, vocem latitiæ, misericordiæ verbum, sermonem gloriæ, gratiæ largitatem, quod celauerat, Deus tacuerat Angelus, latuerat Patriarchas, Prophetæ nescierat. Pœnitentiã agite, appropinquauit enim regnũ cœlorum. Verbum pœnitentiæ dulce, & gloriosum, verbum regni cœlorum lætum & adoradũ, illi soli primo cõueniens, qui primus noui testamenti posuit fundamenta. Quia ergo Ioãnes arsit & luxit, idẽ vitæ ministrorum Euangelij finem est adeptus, & factus est à Domino Prædicatorum exemplar. Quem re vera necesse imitentur huius vitæ, quam modõ tractamus, finem assequuturi. Ardeant primum, & contemperationis adiumento in amore Conditoris suas voluntates accendant: zelum animarum penẽ extinctum viuificent, & vniuersarum virtutum habitus, quarum polchritudinem contemplanado nouerunt, operum accessione multiplicent. Ita tamen ardeant, & suæ mentis perfectionem constituent, vt sub prætextu proprij profectus, animarum salutem non omittant: sed potiùs ex puritate vitæ verbo prædicationis efficaciam attribuant. Egregiẽ namq; dixit Gregorius: Esse speculatoris vita & alta debet semper, & circumspẽcta. Ne enim terrenarum rerum amore succumbat, alta sit; ne occulti hostis iaculis feriat, ex omni latere circumspẽcta. Neque enim speculatori sufficit, vt altẽ viuat, nisi & loquẽdo alsidue ad alta auditores suos pertrahat, eorũque mētes ad amorem cœlestis patriæ loquendo succendat. Sed tunc hæc rectẽ agit, cum lingua eius ex vita arserit. Nam lucerna, quæ in

A semetipsa non ardet, eam rem, cui supponitur, non accendit. Sic Beatissimus ac sapientissimus doctor, prædicatorem depingit, vt intentissimum propriæ perfectionis desiderium, eam pussillanimum, timidumq; non reddat, sed potiùs fortem, diligentem, & quàm aptissimum ad animas aliorum lucrandas efficiat. Luçant deinde Ecclesiæ ministri, & publicis ac priuatis exhortationibus, atq; sacramentorum administratione, doctriinæ lucem, virtutis claritatẽ, gratiæ splendorem populis offerant. Sed ita luçant, vt distractionem metuant, tepiditatem odiãt, negligentiam fugiant, & lucem, qua alios illuminant, in propriæ perfectionis augmentũ dirigant. Ita luçant, vt lux ex feruore, & ex perfectã charitate, non ex arrogãtia, aut ex inani gloria nascatur. Sunt enim (quẽ admodum scripsit Bernardus) qui non ed lucent, quia feruent, sed magis feruent, vt luçant. At isti planẽ non feruent charitatis spiritu, sed studio vanitatis. Ita luçant, vt tamen ardoris potiorem rationem, quàm splendoris habeant, quia Christus Dominus noster ardorem istum ab omnibus exigit, dicens: Ignem veni mittere in terram, & quid volo nisi vt accendatur? Splendorem verõ ab illis exquirat, qui non vteumq; sed perfectissimõ modo sunt igne dilectionis accensũ. Quare Petro, ter in dilectione examinato, ouium rationalium cura committitur: Et illi lux mundi vocatur, qui prius sal terræ vocati sunt, ita nimirum à putredine mandana sciunãti, vt possint alios exemplo salire, & à vitiorum putrefactione seruare. Qui ita ardent, & lucent, qui perfecti sunt in se, & ita in omni virtute eruditi, vt possint tamquam docti magistri, ex his, quæ in se ipsis didicerunt, alios ad mentis puritatem inltruere, certum est, quia vitæ mista fastigium sunt assequuti.

Sed ne tã dignissimi finis assequutione frustreris, ò religiose animarum minister, qui non solam aliorum salutem, & perfectionem, sed tuam quoque, & maiori conatu, atque intensiori ardore mentis exoptas, vnum aut alterum tibi remedium offero, quod assidua cogitatione voluens, & prout fuerit possibile actione præstans, ad magnam in vtraque huius vitæ portione, sublimitatem ascendes. Hoc apud te statue, quod imitaturus es Angelum custodem tuum (neque enim impossibile est, eam imitari, quem accepisti vitæ ducem, virtutis magistrum, & imbecillitatis defensorem) Angelus namque perfectissimẽ Deo ministrat, & diligentissimẽ tuam salutem curat, & ad omne bonum instantissimẽ prouocat. Ille enim, & omnes alij cœlestes spiritus, sunt administratorij spiritus in ministerium missi, propter eos, qui hereditatem capiunt salutis. Sed simul suam tranquillitatem conseruat, & spirituales oculos in vniuersorum conditorem intendit, & semper videt faciem patris, qui in cœlis est: itaque neque administratio lucem obnubilat, quia Deus est sine vlla intermissione videndus: nec visio Dei administrationis curam laxat, qua pusilli erudiendi, & custodiendi sunt. Sic & tu ab isto indiuiduo comite, & mansuetissimo protectore, disciplinam perfectionis edisce. Proximos iuua, spiritualibus periculis eripe, viam cœlestis patriæ demonstra, nec enim parum est tibi Angelorum ministerium obire, sed ita, vt mentis quietem non perdas, lumen internum, quoad fieri possit, non fuses, quo & in ipsa actione Deum, quasi absconditẽ & dissimulanter aspicias, & horis Racheli destinatis, sine vlla distentione valeas Deum mentis oculis contemplari, & brachijs dilectionis tenere. Similiter attẽde tibi magna sollicitudine, salutis tuæ mentis inuigila: esto silentij, cellæ, & contemperationis zelator, sed ita vt

Hugo, ser. 73. de B. Ioan. 35. 2.

Cyri. lib. 3. in Ioã. nem. c. 4. Amb in psal. 118. ser. 14.

Petrus Dam. in quodã. ser. in natali Ioann.

Matt. 3. 2.

Greg. lib. 11. in Ezech.

Bern. in natal. Ioã.

Luce 12. 49.

Ioan. 21. 15. &c.

Matth. 14.

Hebr. 1. 14.

Matt. 18. 10.

opportuno tempore in publicum prodeas, ministris animarum vaces, & eas doctrina pane sustentas.

Si autem arduam videtur Angelos vita sequi, iam homines tibi imitandos propono. Intra te igitur ipsum decerne, quod futurus sis, sicut Antonius in foro, & sicut Paulus Apollolus in deserto. Considera rogo Magnum Antonium, non iam in vasta solitudine, sed in foro Alexandria subsistentem, & flagrantem amore martyrij? Quanta pietate martyres spectabat, quanta constantia ad necem sustinenda animabat, quanta exultatione eos ad sacrificium sui ipsorum euntes prosequeretur, quanta miseratione ipsorum necessitatibus seruebat? Hanc quidem prelatat ille, non oscitantes, non arroganter, non grauitate, sed strenue, humiliter, & læto animo faciebat. Ita tamen his misericordiae operibus erat intentus, vt solitudinis amor eum interpellaret, orationis desiderium vocaret, contemplationis ardor cupiditatem amicæ quietis accenderet. Quare Maximiani persecutione sopita, & pace Ecclesie reddita, turbas effugit, eremum repedauit, & pristina contemplationis studia resumpsit. Considera modò Paulum Apollolum in deserto aliquo constitutum, vel certè in Asia commorantem, cum prohibitas est ab Spiritu sancto loqui verbum Dei. Tunc sanè magnus ille prædicator, qui non prædicabat, nec verbum Dei disseminabat, nec bellum aduersus idololatriam gerebat, cui nam rei erat intentus? An inanibus colloquiis vacabat? an res inutiles, & parui momenti tractabat? an otiosam & infructuosam vitam agebat? Quis infans tale quid de sanctissimo Apostolo in animum suum inducet? Orabat ergo, res cælestes voluebat animo, diuinam naturam, eiusque immensas perfectiones contemplabatur, Deique misericordiam assiduis precibus, & oratione pulsabat, vt sibi os ad loquendum, & infidelibus mentes ad credendum aperiret. Sic his mentalibus exercitationibus insistebat, vt tamen ipsas in bonum animarum cõferret, & iterum ad bellum progredi, ad pugnam properare, ad animas conuertendas exire concupisceret. Ista, o religiose, sit vita, ista institutio tua. Inter homines sis Antonius, qui eos dum necesse fuerit consilio instruas, exhortatione suadeas, prædicatione moueas & aliis bonis operibus à tuâ vocatione non alienis, in iam arrepta virtute suffulcias; sed ita, vt semper orationis tempus in amore habeas; & ad cellam, & quietem remeare festines. In cella autem sis Paulus: qui tempus tibi concessum, legendo, meditando, orando, contemplando, non minori fructu, quàm iucunditate mentis expendas; sed ita, vt hæc te nõ immoderatè teneant, nec suis deliciis vinciat, nec pusillanimum, aut opera charitatis auersantem reddat; sed potiùs aptissimum ad ministeria animarum efficiant. Ita fiet, vt Antonius sæculares occupationes spiritualibus ministeriis admisceri solitas, constanter vitet, & Paulus amorem quietis temperet, ne animarum conuersionem impediatur. Sic in magnam suã vtilitatè illud Ecclesiastici implebitur. Duo, & duo, & vnum contra vnum. Nam cõtemplationis amor, zelum animarum frenabit, ne in vana, aut minus necessaria, aut certè religiose vocationi nõ congrua se præcipitet; & animarum zelum amorem quietis coercet, ne vsque ad absconsionem talentorum procedat. Atque ista duo sic temperata, veluti vnum saluberrimum potum efficiunt, qui nos recreet, & neque nimio frigore solius actionis refrigeret; neque immoderato calore solius contemplationis inebriet.

Sed adhuc tibi apparet difficile homines imitari, & tales homines, quorum quilibet multos Angelorum sanctitate superat, & alter perfectionem con-

templationis, alter actionis absolutionem monstrat. Aliquod igitur animal rationis expertis vitam mistam agentibus in exemplum proponamus, cuius prudentiam homo rationis particeps non vereatur imitari. De aquila, hæc dicit Dominus, ad suum amicum Iob orationem habens. Numquid ad præceptum tuum eleuabitur aquila, & in arduis ponet nidum suum? In petris manet, & in præruptis lilicibus commoratur, atque inaccessis rupibus. Inde contemplatur escã, & de longè oculi eius prospiciunt. Pulli eius lambunt sanguinem, & vbicũq; cadauer fuerit, statim adest. Aquila, quemuis sanctæ Ecclesie operarium designat. Et meritò sanè; quoniam vniuersarum animarum regina existens, eius vitam exprimere debuit, quæ inter vitæ spiritualis partes (vt postea dicemus) præcipuum, & planè regium locum obtinet. Hæc ergo vita, aut huius vitæ amator, & cultor, cum inter homines, vtilitatis eorum causa conuertatur, non propria voluntate illectus, sed diuino iussu vocatus, statutis diei horis in cælestium rerum contemplationem effertur, in Sanctorum stabilitate commoratur, Angelorum proprietates mentis oculis lustrat, & diuinas perfectiones attentè considerat. Non tamen ita contemplationis iucunditate absorbetur, vt penitus inferiora contemnat. Quinimò inde contemplatur animarum escam, vt eam à manu dæmonis rapiat; & compassionis oculis eos prospicit, quos per abiectiorem vitæ, longè à se positos esse cognoscit. Pulli eius, hoc est, filij eius spirituales, quos verbo prædicationis Christo genuit, lambunt sanguinem, dum saluatoris passionem meditari docentur, & eius purissimo cruore satiari: ipse verd, qui istos genuit, perfectiori cibo diuinitatis pastus, eiusdem diuinitatis amore, velut alter Tobias, qui exiliens de accubitu suo, relinquens prandium, ieiunus peruenit ad corpus. Delicias contemplationis deserit, mortuos Deo, & tabidos putredine peccatorum inquirat, & vbicunq; cadauer fuerit, statim adest. Omnis enim, qui in peccati mortem ceciderit (ait Gregorius subtiliter) non inconuenienter poterit cadauer vocari. Quasi exanimis namq; iacet, qui iustitiæ viuificantem spiritum non habet, sed certè huius sancti Doctoris verba; quæ hanc confirmant interpretationem, subiiciam. Quia sanctus quisque prædicator (inquit) vbi peccatores esse considerat, illuc anxie peruolet, vt in peccati morte iacentibus, lucem viuificationis ostendat. Benè de hac aquila dicitur, vbicumq; cadauer fuerit, statim adest, id est, illuc redit, vbi vtilitatem prædicationis prospicit, vt ex eo, quod iam spiritualiter viuat, alijs in mente sua iacentibus proficit, quos corripiendo, quasi edit, sed ab iniquitate ad innocentiam permutando in sua membra quasi edendo, conuertit. Esto itaque tu, o religiose sacerdos, tamquam aquila ista, qui ex altitudine contemplationis cadauera mediteris, & quam ratione proximis sis profuturus, à Domino, cuius aspectu delecteris, confidenter exquiras, & ex sollicitudine actionis cellam, & quietis locum contempleris illacque (re benè confecta) properare, & ad orationem, & diuina colloquia redire desideres, nec dabium, quin celeri passu in scopum huius præstatissimæ viuendi rationis aduenias.

Hunc finem vitæ mistæ assequuti sunt (vt nunc sanctos Apollolos, & Pontifices, & Ecclesie doctores omitam) sanctissimi patres nostri religionis fundatores, qui curâ suarum ouium agentes, & actionibus charitatis instantes, amore Dei ardebant, & perpetuè orationi, ac contemplationi se dabant. Hunc adeptus est Beatus pater Dominicus, prædicatorum fulgentissimus Patriarcha, qui in corpore degens, & iure

Atbanas. in vita eius.

A. Tor. 16. 6.

Ecc. 33. 16.

Iob 39. 27. & c.

Tobia. 2. 2.

Greg. 31. mor. c. 22. Iob.

Theodor. lib. 4. c. 9.

*Psal. 29.
6.
Bonavent.
c. 10.*

Peccatores viuens, animo semper cum Deo, & Angelis loquebatur, & dies proximis imperties, noctibus feruentissima contemplationi vacabat, & inter fratres humanissimus existens, Deo instantissimis precibus adhaerebat, ita ut ad vesperum demoraretur ei fletus, & ad matutinum letitia. Huc adeptus est Beatus Pater Franciscus, non iam homo dicendus, sed seraphim caelo delapsus, qui tractus & detentus a turbis, compressus quoque, & multipliciter attrectatus, in extasim raptus, insensibilis videbatur ad omnia, & velut corpus exanime, nihil penitus sentiebat, & a suis eam actionis mensura, quae non suffocaret Spiritum orationis, prudentissimè efflagitabat. Hunc assequitur est Beatus Pater noster IGNATIUS, nouissimo tempore datus in colunam Ecclesiae, qui fidem ab haereticis oppugnatam sustineret, & diuinam gloriam per vniuersum orbem propagaret. Nam immensis animarum saluandarum curis circumdatus, singulis horis intra seipsum se colligebat, & an aliquid minus esset compositum coram oculis iudicis cuncta cernentis, minutissimè examinabat. Singulis actionibus finem diuinae gloriae, actuali recordatione, & humillima oblatione praefigebat: singulis in rebus, quae sensibus obieciuntur, Deum assistentem, omniaque sustentantem, & uiuificantem cernebat, & singulis tandem momentis in eum iacula ardentissimi amoris euiibrabat. Hunc etiam natus est Beatus Pater noster Franciscus XAVIERIUS, IGNATIAMANTISSIMUS discipulus, & magnus totius Orientis Apostolus, qui inter tot infidelium myriadas in ouile Christi pastoris adductas, non contentus sapissimè in mentis excessum raptus, & animum in Deo, quem tantopere sitiebat, habere defixum, statim tamen ac certum quotidie seponere tempus, quod ereptum negotiis contemplationi rerum caelestium, & praecipue ardentissimè meditationi vitae, mortisque Christi tribueret. Hunc obtinuerunt innumerabiles religiosi, omnium istorum filij, & Ecclesiae adiutores fidelissimi, qui nescio an maiori fructu sibi ipsis per contemplationem consequuerunt; an conuersioni infidelium & profectui peccatorum per actionem vacauerint. Huc tandem finem nunc ex parte obtinent (ut modestius loquar) multi sancti religiosi, quos ego bene noui, qui in cella sanctissimi eremite toti diuina contemplatione suspensi, & in populis feruentissimi Apostoli aduersus vitia, & peccata bellantes apparent, quorum vitam suspicio, ante quorum virtutes erubescio, quorum puritas mihi est omnis perfectionis ac sanctitatis exemplum. Et fat scio, & ipsa experientia competio, quod non est abbreviata magnus Domini,] Et quia non est personarum acceptor Deus; sed in omni gente, qui timet Deum, & operatur iustitiam acceptus est illi,] Et quod hodie solet in filiis patrum dona collocare, & assatim charismata distribuere.

*Tursilin.
lib. 3. c. 5.*

*Isaia 59.
1.
Actor. 10.
34.*

Quae sunt officia vitae mistae.

CAPVT XXXVIII.

INEM istum, quem haecenus explicimus, subsidio propriarum actionum vitam mistam consequitur. Actiones autem istae ad duo genera referuntur, sicut duae sunt partes, ex quibus haec pars vitae spiritualis componitur. Alterum opera contemplationis; alterum opera actionis comprehendit. Et quidem si primum inspiciamus, omnia opera contemplationis vitae in sublimissima perfectione confi-

derata, vitae etiam mixtae sunt opera, atque functiones. Idcirco huius vitae sectatores vniuersi vitae contemplationis operibus delectantur cum remoti à turbis, & vacui spiritualibus autimarum negotiis, in cella occulta secedunt: Paulus legit, nam & penulà à Timotheo, id est, sacrae legis votum (ut Hieronymus interpretatur) libros quoque, & maxime membranas, exposcit. Lucas dicit, ne sine debita diligentia, eorum, quae scripsit, arcanorum caelestium annunciet veritatem. Matthaeus, & alij nouae legis historici, mediatoris Dei & hominum gesta conscribunt. Corinthij psalmum habent, ut Deum canticis, & hymnodi collaudent. Petrus orat, & in extasim raptus, vocationem gentium intuetur. Atque adeo nullus est actus vitae contemplationis, quem non patres noui testamenti praestiterint. Hi autem, non solum vitam mistam professi sunt, verum etiam ipsi fuerunt huius vitae sanctissimi & illustrissimi praeceptores. Imò tam illi quam omnes sancti pastores Ecclesiae, Apostolorum filij, atque discipuli, ea populis credenda, atque faciènda, aut fugienda proponunt, quae contemplatione didicerunt, & oratione à Domino, ac precibus impetrarunt. Quibus illud psalmi optimè congruit. Memoriam abundantiae suauitatis tuae, eructabit, & iustitia tua exultabunt.] Nam si ructus (ut ipsa naturalis scientia docet) ex repletione procedit, qui abundantia suauitatis eructant, sine dubio celesti dulcedine, ac suauitate repleti sunt. Et si odorem portat ructus (ut annotauit Bernardus) quandoque bonum, quandoque malum, pro ualoribus, ex quibus ascendit, contrariis qualitatibus; manifestum est quoniam illi optima uasa sunt, & caelestium intellectuum atque affectuum donis imbuta, qui tam sua uolentem fructuosa praedicationis odorem eructant. Ideo ex sententia Gregorij hanc vitam agentes, fulguri comparati sunt, quia nimirum prius exercitio perfectae contemplationis ignescunt, & postea magno charitatis impetu ad annunciandum proximis, quae sunt contemplati, descendunt. Sic autem cum impetu spiritus irruentes fetiunt, & comminunt corda, quae tangunt, quia non tantum delictant, sed mouent, & ad contritionem, & lacrymas, & iniquitatum detestationem impellunt. Et impletur illud, quod in quodam psalmo scriptum est: Lux orta est iusto, & relictis corde latitiae. Latamini iusti in Domino, & confitemini memoriae sanctitatis eius.] Prius resurget lux, & sua pulchritudine intelligentiam afficiens, corda iustorum letitia & exultatione dilatat: sic autem dilatata corda, ora ipsorum laxant & ad Dei confessionem, & laudem aperiunt. Certo sit ergo, quod mixti omnes actus vitae contemplationis, tamquam sibi proprios, & maxime convenientes, exercent. Audiunt illi quidem, & legunt diuina misteria, ne imparati, aut minus instructi ad ea docenda, & enucleanda condescendant. Discunt, ut ordinem seruent, & prius sint discipuli, quam magistri; quia absurdum est quemquam uelle docere, quod numquam didicit, & quod non intelligit, explicare.

E Scribunt, vel ut sibi ipsis accepta conferunt, uel ut calamo proximis exhortentur. & quae sibi à Domino donata sunt, posteris tradant. Ecclesiae canticis de notè, & reuerenter intersunt, quibus se ipsos, ex humana conuersione tepentes calefaciant, & quasi dormituri exulescunt. Orant uoce, orat & mente, ut se totos, corpus nimirum, & animam Deo suauissimum holocaustum efficiant. Cogitant, ne in noxia cadant, meditantur, ut inueniant, & contemplantur ut se dilectissimo sponso coniungant, ac tandem varijs & multis mouentur affectibus, ut se auctores moueant, & ad uirtutem anandam & amplectè-

*Hier. Epi
stola 125.
ad Damas.
mas q. 7.
2. Timot.
4. 13.
Luc. 1.
1. Corint.
14. 26.
Acto. 10.
10.*

*Psal. 144
7.*

*Bern. ser.
67. in
cant.*

*Greg. bo.
5. in Eze-
chiel.*

*Psal. 09.
11.*

dam ali